

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נמסר במוצ"ש פרשת ויגש, תשפ"ה

הזדמנות של רגע אחד!

בארצות הברית עשו כנס של אנשים מיליארדרים. איך אפשר להכפיל, לשלש את כל הכסף? הביאו הרבה מיליארדרים, והביאו איזה מרצה מנחה שינחה את הערב. הוא דבר, נתן דברי הקדמה, ולאחר מכן הוא הזמין את ביל גיטס. שמעתם עליו, נכון? זה הבן אדם התפרן הזה.

המנחה נתן איזו הקדמה והזמין את ביל גיטס לתת כמה טיפים איך להתעשר. ביל גיטס עלה על הבמה, ואמר למנחה: "דברת כזה יפה, רגשתי אותי מאוד" ביל גיטס הוציא חבילה של פנקס צ'קים, ואמר למנחה "תגיד לי כמה כסף אתה רוצה, אני רושם לך". אמר לו המנחה "תשמע, לא נעים, אתה יודע, אתה על הבמה, כלם מסתכלים, אתה מצלם, לא פה, לא נעים". אמר לו ביל גיטס "אני אף פעם בחיים לא עשיתי דבר כזה. כל מקום שיכלתי להתעשר, לא אמרתי עוד מעט. איפה שיכלתי להתעשר, קפצתי מיד על המציאה. מיד! ומזה כל סוד ההתעשרות שלי". ובזה ביל גיטס ירד מהבמה. בזה הסתיימה השיחה שלו.

בא ללמוד אותנו: אתה רוצה להתעשר? יש בחיים הזדמנויות. כל הזדמנות שיש לה, קפוז עליה. אל תברח מהזדמנויות. לפעמים אתה בהזדמנות אחת מרויח את כל החיים שלך.

תוכחת יוסף לאחיו

וזה אומרת הגמרא במסכת חגיגה (ד ע"ב), כשרבי אלעזר היה מגיע לפסוק הזה, היה בוכה, "ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו". אם יוסף, קטנם של שבטים, האחים לא יכולים לעמוד בתוכחה שלו, כשביבוא בורא עולם ויוכיח כל אחד לפי מה שהוא, על אחת כמה וכמה.

כל האחרונים כלם דנים: איפה התוכחה שיש פה? אומר להם יוסף "אני יוסף, אשר מכתם אותי מצרימה". תראו, היה לכם נסיון. הגיע האח הקטן הזה, אתה יודע, הוא התחבר לאבא, אבא אוהב אותו, אבא מחבב אותו, אבא רוצה רק אותו. נו, מה עושים עכשיו? הבן אדם הזה עכשיו מפריע לנו, יוסף הזה עושה פה בעיות.

במקום שתתעלו על המצב שלכם, במקום שתקחו את המצב שיש לכם עכשיו ותתרומו אותו, מה עשיתם? מכתם אותי מצרימה. ברחתם מהנסיון! היה לה נסיון... תתגבר, תתעלה. נו, מה עשית? זרקת את יוסף למצרים. ואתה מה?! נשאת אותו בן אדם, לא התעלית.

אני לעמת זה, אומר להם יוסף, איפה הייתי? במצרים. שנה שלמה של נסיונות. לא יום אחד של נסיונות. שנה שלמה של נסיונות. לקחתי את הנסיון כקרב קפיצה בחיים שלי. ידעתי, עכשיו זה ההזדמנות שלי לחיות. תראה איפה הגעתי עכשיו. אני מלך על כל מצרים. מה זה על כל מצרים? על כל העולם כולו אני מלך.

ממה זה נוצר? ידעתי שעכשיו יש לי הזדמנות לגדול. זו התוכחה שאליקים מוכיח כל בן אדם: "שלחתי לך בחיים מיליון ואחת הזדמנויות. למה לא תפסתי אותן? למה ברחתי מהנסיון? אם היית תופס את הנסיון ומתרום אתו, אתה יודע איפה היית מגיע היום?".

ולכן היחיד ששלט על כל העולם לזמן כזה ארה"ב, זה רק יוסף. שמונים שנה מלך! לא היה כזו מציאות שבו אדם יהיה מלך שמונים שנה. למה? כי גם הנסיון שלו לפני כן היה גדול מאוד. הנסיון היה ענק מאוד, והוא עמד בנסיון הזה. הוא ידע, יש לי עכשיו הזדמנות.

אל תדחה את ההזדמנויות שלך למחר. לפעמים זאת הזדמנות חד פעמית שאפשר להתעלות אתה בלי שעור.

אחת עשרה שנים ללא ילדים

ספר הרב חנניה צ'ולק [איזה ספור, אני אומר לכם, נפלא מאוד], טפלותי באיזה אברך ראו שמים, תלמיד חכם גדול מאוד. לא סתם תלמיד חכם גדול, הוא יודע ש"ס בעל פה, שלחן ערוך. בקי בראשונים ואחרונים, משהו ברמה, לא בנמצא. אבל השם ירחם, אחת עשרה שנים אין לו ילדים. הוא פנה אלי, ואני עם הארגון 'עזר מציון', נסיתי לעזור לו בכל האפשרויות, איך שיזכה לילדים. כמה טפלנו, כמה עשינו, כמה עזרנו, טפלנו בכל הנושא

הזה.

בקר אחד, יום ראשון זה היה, אני מקבל טלפון מהמזכירה: "יש פה איזה אברך שרוצה להפגש עם הרב היום, אפשר?" אמרתי "כן". "מי זה האברך הזה?" אומרת לי "זה האברך הזה". עכשיו יש הזדמנות, בקר, עדין העולם עוד יש, אפשר לבוא.

הוא הגיע אלי ביום ראשון בבקר, אומר לי "הרב, אני כבר לא צריך טפולים יותר". "למה?" אמר "אני אספר לך מה שהיה. אתה יודע איזו בדידות זאת בבית? אתה בבית, אתה יודע, שנה ראשונה עוד איך שהוא סחבנו אצל ההורים. שנה שניה גם סחבנו אצל ההורים. שלוש שנים כבר זהו, אתה בבית לבד. שלוש, ארבע, חמש, שש שנים, אנחנו אחת עשרה שנים בבית לבד".

"זו בדידות שאי אפשר לתאר אותה. אני עוד מסתדר, אני בכלל, לומד, חוזר תשע בערב. אתה יודע, שקוע בלמוד, הלמוד ממלא אותי. אבל אשתי את העבודה מסיימת בשעה אחת, נו, מאחת עד שאני חוזר בתשע, מה היא עושה? לבד כל היום - בוכה".

"ואתה יודע מה 'זכינו' זכינו שבית לידינו, דלת מול דלת, יש שמה חמשה עשר ילדים. דלת מול דלת, ואנחנו כל ערב שבת שומעים את השירה שלהם, שומעים את שמחת החיים שם... ואתה יודע, דלת מול דלת, ככה אליקים עשה?".

"כבוד הרב, בערב שבת, אשתי הכינה את המגש, שמה סלטים, שמה דגים, שמה הכל. אני כבר אמרתי 'שלוש עליכם', 'אשת חיל', אשתי מביאה את המגש. אל תשאל, לא יודע מה קרה, נתקלה ברגלים, לא יודע מה היה, נפלה על הרצפה עם המגש, עם האכל, עם הכל - היא נפלה. הכל התפזר, נשבר, התמלא זכוכיות".

"אני אמרתי לעצמי 'וואו'. אתה יודע, אין לנו משהו אחר בבית לאכל. לא שיש לנו עשרה סוגי סלטים, ויש לנו משהו אחר לאכל, ועוד דגים. מה שהיה במגש זה מה שיש, ועכשיו הכל הלך עם זכוכיות בתוך האכל. אני תפסתי את עצמי, קמתי, התחלתי לשיר מההתחלה את השיר 'אשת חיל מי ימצא' "אמרתי לה 'מה את מדברת? איזו זכות יש לי שזכיתי בכזאת אשת חיל! היא צפתה שאני אכעס עליה, 'מה, את נורמלית? את לא רואה איפה את הולכת?' ואני לקחתי את זה כקרב קפיצה. וואו, כל כך אני שבחתי אותה מאוד, הכל היה בסדר, היא התרששה מאוד מאוד מאיך שהתיחסתי אליה".

"בלילה, אבא שלי בא אלי בחלום. הוא אומר לי 'בני, רציתי להגיד לך שנגזר עליך בשמים שלא יהיו לך ילדים לעולם. תתפלל עד מחר, לא יעזרו! אבל המעשה הגדול הזה שעשית בליל שבת קרע את הגזרה. בעזרת השם יהיה לך ילדים, אל תדאג".

כל זה מספר הרב חנניה צ'ולק, ואני מכיר את המשפחה הזאת, אומר הרב חנניה צ'ולק. היום ברוך השם יש להם שמונה ילדים, פלא פלאים! הזדמנות אחת בחיים. מתי הזדמנות? שאין לך מה לאכל, והכל נפל ברצפה, והכל זכוכיות.

תגיד, אתה יכול לשיר "אשת חיל" או שהשם ירחם "מי ימצא?", זאת השאלה. יש בחיים לפעמים הזדמנויות, אתה יכול ברגע אחד, בהזדמנות אחת, לשנות את כל המצב.

אומר הרב חנניה צ'ולק: "אני יכול לספר ספורים שאני שומע מאנשים. לפעמים פעם אחת בחיים שאתה יודע להתגבר, או להתגבר לשתק, או להתגבר ולהגיד מלה טובה - שני הכוונים. אתה יודע מה אתה יכול לזכות? זה רגע אחד שחולף, שחולף. זהו".

תנצל את ההזדמנויות. יוסף למד אותנו: לפעמים ברגע אחד, בנסיון אחד, אל תברח מהנסיון. אתה בנסיון - תתמודד, תראה איפה אתה יכול להגיע.

נשא רבי עקיבא קל וחמר בעצמו

באבות דרבי נתן (פ"ק ו, ב) מובא הספור המפורסם על תחלת דרכו של רבי עקיבא, שהיה הולך בדרך וראה אבן אחת שיש בה חור, ואז הוא שאל "מי עשה כאן חור באבן הזאת?", אמרו לו "עקיבא, אי אתה יודע שאבנים שחקו מים" (איוב יד, טו), המים שנפלו על האבן תדיר בכל יום הם שחקקו באבן חור".

לפעמים ברגע אחד, שבו אתה זוכה להרויח את כל החיים שלך, את כל החיים. ברגע אחד אתה מתעלה למעלה שאי אפשר לתאר מה אתה יכול לזכות.

לכן כל בן אדם חיב כל הזמן לשים לב לעצמו, בפרט דברים שלא קורים בשגרה. יש דברים שקורים בשגרה - אתה אומר 'טוב, זה השגרה'. אתה רואה פתאום בן אדם מבקש ממך לעשות חסד - לא בשגרה, עכשיו. לך על זה! אתה יודע מה אתה יכול לזכות? עולמות, עולמות, מה אתה יכול לזכות

בן אדם לפעמים צריך לדעת - חפש בבית הזדמנויות. אתה נוסע לחמיר וחמותך, ואתה יודע, לפעמים המצב לא הכי טוב שמה. המצב חם, המצב לא טוב... - אל תברח מהנסיון! דוקא דרך הנסיון אתה יכול להתעלות. כשהכל זורם, הכל נחמד - לא תמיד שם יש עליה. איפה שאתה רואה שיש קשיים ולא מסתדר, החברותא לא הכי חברותא, ובבית לא הכי בית - שם אתה יכול לתפס את עצמך להתעלות מאוד. וזה היסוד מיוסף הצדיק.

ולכן, רבי בכה, 'יש קונה עולמו בכמה שנים', אבל 'יש קונה עולמו...' - מה? 'ברגע אחד!'. ברגע אחד בן אדם לפעמים זוכה, קונה את כל עולמו. לכן כל אחד ואחד מאתנו ידע: מחלקים לנו בחיים שלנו הזדמנויות. הבטיחה שמעולם גם לא אומרים לך מתי זו הזדמנות. אף פעם לא אומרים לך "זה היום, זה מחר, זה הרגע". אף אחד לא אומר לך. זה רגע אחד בחיים שמזמנים לך - תהיה חכם.

מבחן סכה על כל הש"ס ברגע אחד!

הספור הזה כבר אני מספר אותו שוב ושוב, אבל אני אוהב את הספור הזה. ספור נפלא עד מאוד. אני אומר לכם - קשה מאוד, אבל גם נפלא מאוד.

הרב מאיר חדש היה בוחן תלמידים בעל פה, על מאות דפי גמרא. יום אחד הוא בוחן תלמידים על שבע מאות דפים. שבע מאות דפים בעל פה!

ואז אחר כך שהוא בוחן, ידעו ממש נפלא, ממש ידעו טוב.

שאל אותם "נבחתם פעם מבחן סכה? אתה שם סכה בדרך ב', תגיד לי איזו מלה יהיה בדרך ב'?" [אתם יודעים מה זה? הלאו שאני הייתי יודע מה יהיה בדרך ב'! זה משהו פשוט]. אמר להם "אם לא נבחתם מבחן סכה, מעולם לא טעמתם טעם גמרא מימכם. לא טעמתם טעם גמרא מימכם".

שאלו אותו "והרב נבחן מבחן סכה?" אומר "אני מבטוח עד נדה, כלם מבחן סכה. וזה הגיע ברגע אחד, אותו רגע שהודיעו לנו שהגרמנים מגיעים לעירה שלנו וכלם ברחו. אני גם התחלתי לברח. פתאום חבר שלי אומר לי 'מאיר, אתה יכול לחכות לי פה? אני רץ להביא משהו מהפנימיה ואני חוזר'".

"עכשיו אני מחכה לו, מחכה לו על הכביש. עוברת כרכרה, מישהו צועק לי 'בחורצ'ק תעלה, מסכן מאוד, מלחמה'. מה אני אמרתי? לא, אני מחכה לחבר שלי. ועוד פעם עוברת עוד כרכרה - 'בחורצ'ק תעלה, מסכן מאוד'. אני אומר לא, אני מחכה לחבר שלי".

"אתה יודע, חפיתי רבע שעה, זה היה קריעת ים סוף. פתאום אני רואה באיזו כרכרה שעוברת, אני רואה את חבר שלי על הכרכרה עושה לי שלום ונוסע. וואו, וואו! אמרתי 'רבנו של עולם, אני אומר לך, אם עוד פעם מישהו יגיד לי תחכה - לא מחכה, אני כבר לא מחכה'".

"פתאום תפסתי את עצמי, אמרתי: 'בגלל שחבר שלי לא מתנהג כראוי, אין לו מדות טובות, גם אני אהיה ככה? רבנו של עולם, אני מבטיח לך פה שאם עוד פעם בחור יגיד לי לחכות - אני מחכה לו'. אני באותו רגע הרגשתי שנפתח לי הראש וכל התורה נשפכה בפני".

לפעמים יש רגע אחד, נכון, זה רגע מאוד קשה. יש בחוץ אצקקה, והראש שלך מבלבל, אבל ברגע אחד, אתה יכול להבחין מבחן סכה מבטוח עד נדה כל החיים שלנו - הזדמנויות. יוסף תפס את ההזדמנות, זכה להיות מלך על כל העולם שמונים שנה. והשם יעזרנו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.

נשא רבי עקיבא קל וחומר בעצמו: מה מים שהם רכים יכולים לעשות חור באבן הקשה, דברי תורה שקשין כפרזל על אחת כמה וכמה שיחקקו בלבי הרה. הלה רבי עקיבא יחד עם בנו ללמד בתלמוד תורה. ואנחנו הרוחנו את כל רבי עקיבא.

שואל הרב שטיינמן: תגיד לי, כמה זמן לוקח לבן אדם לחשב כשהוא רואה חור באבן? אה, עשר שניות אולי עשרים? לא יותר מזה. אומר הרב שטיינמן: מהקשרים שניות האלו הרוחנו את רבי עקיבא! עשרים שניות האלו של מחשבה טובה, של הזדמנות שבזאת עולם הראה לך משהו לא כדרך הטבע, ואתה ידעת לנצל את הרגע הזה של ההזדמנות הזאת - משם יצא לנו כל רבי עקיבא.

אם רבי עקיבא היה אומר "מחר", אז זהו, גמרנו. היינו מפספסים את כל רבי עקיבא, כל תורה שבעל פה, הכל היה הולך לאבוד.

כדרך אגב, כותב הרב וולבה: מה אנחנו היינו עושים היום אם היינו רואים מים שעושים חור באבן? היינו מוציאים מצלמה, מצלמים את החור וזהו. זה מה שיש היום, היום אין משהו אחר. אתה יכול להראות את זה לאשתך, אבל לא יותר מזה. 'בואי תראי נפלאות של הטבע, בואי תראי איך בורא עולם עשה כאן פלא', אבל לא יותר מזה. תגיד לי, יצא מזה רבי עקיבא? מישהו מתפעל 'עשה לי חור בלב שלי'? איזה חור בלב, קדם שיהיה לב. אבל רבי עקיבא בהזדמנות אחת, במחשבה אחת - תראה מה הרוחנו.

פתאום מזדמן לך משהו שלא בשגרה

מספר הרב משה אסחיק, זה שחבר את הספרים 'מזקנים אֶתבונן': "הייתי עם הרב שטיינמן לבד בבית. הרב שטיינמן אומר לי 'אני רוצה לספר לך ספור שספר לי אותו בעל המעשה'".

"היינו בכתל המערבי, - ככה מספר לו בעל המעשה - 'אני ואשתי גרים בבני ברק. בבין הזמנים (אב תשס"ג), נסענו להתפלל בכתל המערבי. הגענו, התפללנו, סימנו ויצאנו בחזרה. כשיצאנו, הגענו למקום של האוטובוסים - והיה 'מפוצץ' באנשים.

אשתי אומרת 'אין מה לעשות, צריכים להדחף כמו כלם'. למה? כי גם אוטובוס הבא יהיה דחופות. וגם זה שאחריו, אין מה לעשות, זה מה שיש" "אמרתי אבל אני לא יודע מה לעשות'. אשתי אומרת 'תהיה כמו כלם'. פתאום איזו אשה אחת אומרת לאשתי 'תשמעי, אני גרה בירושלים רחוק, אני פה עם חמשה ילדים קטנים ואני מפתחת שאנשים ירמסו לי אותם. אני רוצה לקחת מונית, אבל כל המוניות פה מסביב כלם ערבים. אני מפתחת לקחת בן אדם ערבי, אני לבד. את יכולה לבוא איתי?".

"אשתי אומרת לה 'לא, אני ממחרת, אני צריכה להגיע לבני ברק. אני לא יכולה להתחיל להסתובב עכשיו בירושלים'. אני שמעתי את מה שהאשה הזאת בקשה מאשתי, וככה אמרתי לה בשקט 'תגיד לי, מתי בחיים שלך איזו אשה אחת בקשה שתסעי אתה? עד שכבר קורה כזו הזדמנות, בואי נלך על זה, בואי נסעי".

"אז היא אמרה לה 'כן, תזמיני מונית. אני ובעלי מצטרפים למונית'. נסענו בכלל לא בכיוון שלנו - ואפילו שאנחנו ממחרים הביתה, לקחנו מונית ונסענו אתה לאזור שכונת רמות. משם נצטרך לקחת אוטובוס לתחנה מרכזית, ומשם לבני ברק".

"זה היה בכ"ב אב תשס"ג, האוטובוס שרצינו לעלות עליו, זה היה האוטובוס של קו 2 שבו התרחש פגוע נוראי - הפגוע בקו 2. אבל אנחנו כבר לא היינו שמה, כי החלטנו לעזר לאשה הזאת לנסע אתה במונית".

"זו פעם ראשונה שאיזו אשה אחת הזמינה אותנו לנסע אתה ביחד, ונצלנו את ההזדמנות הזאת. אשתי לא רצתה, היינו ממש לחוצים בזמן, אבל לבסוף אמרנו 'אשה מבקשת חסד, בוא נעשה חסד! נכון שזה לא מסתדר לנו... - אבל החסד הזה הציל לנו את כל החיים שלנו".

כל אחד ואחד מאתנו מזמן לו בורא עולם הזדמנויות בחיים. הזדמנויות

אנו מעוניינים לזכות את הרבים בדברי התורה הנפלאים המובאים בעלון זה, ומחפשים דרכים להרחיב את תפוצתו - הן מבחינת כמות העלונים הנדפסת והן מבחינת הפצתם לבתי כנסת נוספים. אנו מחפשים אנשים המעוניינים לקחת חלק במיזם, אם בדרך של תרומה כספית להדפסת עלונים נוספים ואם בדרך של הפצת העלונים לבתי כנסת נוספים. אם יש לכם רעיון או אפשרות לסייע ולקדם את העניין, אנא צרו קשר בטלפון: 054-8493005. תודה.

